

Daję głowę, że ona wygra wyścig!

I'd stake my life that she will win the race!

Cześć!

Witam Cię na pierwszej lekcji kursu dla zaawansowanych. Mam na imię Patrycja. Przygotowałam także kurs dla początkujących i dwie części kursu dla średnio zaawansowanych, które są dostępne w serwisie 6ka.pl, więc być może już wcześniej się poznaliśmy. Jeśli jednak spotykamy się po raz pierwszy, pozwolę sobie na kilka słów wprowadzenia.

Podobnie jak pozostałe części kursu, część dla zaawansowanych składa się z piętnastu lekcji, podczas których przyjrzymy się bliżej różnym zagadnieniom gramatycznym i leksykalnym. Jeśli chodzi o gramatykę, opowiem Ci o kilku zupełnie nowych zagadnieniach (na przykład o inwersji, czy o zdaniach rozszczeponych – tak zwanych *cleft sentences*). Oprócz tego rozszerzymy nieco zakres prezentowanego już wcześniej materiału – wrócimy między innymi do czasowników modalnych i rzeczowników policzalnych i niepoliczalnych. Z kolei wśród zagadnień leksykalnych znajdują się na przykład kolokacje (czyli słowa zawsze występujące razem), a także bardziej zaawansowane słowa i wyrażenia z różnych dziedzin życia, które mogą Ci się przydać na co dzień. Omawiane w trakcie tego kursu zagadnienia można przyporządkować do poziomu B2/C1.

Każda lekcja będzie miała podobną strukturę. Najpierw opowiem Ci o wybranych zagadnieniach. Zawsze będę je ilustrować przykładami, żeby łatwiej Ci było je zrozumieć. Potem będę miała dla Ciebie do zrobienia kilka zadań, dzięki którym utrwalisz sobie zdobyte wiadomości. Na początku każdej lekcji (poza pierwszą, rzecz jasna) znajdziesz również krótki zestaw ćwiczeń powtórkowych z zakresu przerobionego wcześniej materiału. Ostatnim narzędziem nauki i utrwalania zdobytej wiedzy, jakie dla Ciebie mam, jest ściągą, która będzie towarzyszyła każdej z 15 lekcji w tej części. Możesz do niej w każdej chwili zajrzeć, żeby przypomnieć sobie najważniejsze informacje.

Część dla zaawansowanych będzie obfitować w nowe wiadomości, więc czeka Cię sporo pracy zarówno nad słówkami, jak i gramatyką. Praca ta jednak na pewno Ci się opłaci. Postępy, jakie poczyniłeś, będziesz mógł zmierzyć rozwiązując test końcowy.

Mam nadzieję, że czas, który spędzimy razem, będzie dla Ciebie bardzo owocny, ale chciałabym również, żebyś się przy tym dobrze bawił, więc...

Enjoy the hard work!

Lesson 46, Topic: I'd stake my life that she will win the race!

Lekcja 46, Temat: Daję głowę, że ona wygra wyścig!

A zatem zabieramy się ostro do roboty :). Na dobry początek mam dla Ciebie solidną porcję wiedzy na temat czasowników modalnych wykorzystywanych w celu oceniania prawdopodobieństwa różnych zdarzeń, a także w celu opisywania naszych zdolności - to w pierwszej części lekcji. Druga część poświęcona będzie słownictwu, które przyda Ci się, kiedy będziesz chciał porozmawiać o tym, co może się zdarzyć w przyszłości, a także o tym, co potrafisz i o swoich osiągnięciach.

Do dzieła!

Modal verbs czyli czasowniki modalne.

Na początek przypomnijmy sobie podstawowe wiadomości na temat czasowników modalnych. Zaczę od tego, że w języku angielskim jest ich dziesięć - listę znajdziesz poniżej. Tłumaczenia potraktuj tylko i wyłącznie orientacyjnie, ponieważ czasowniki modalne mają to do siebie, że zmieniają znaczenie w zależności od kontekstu, a czasem w ogóle nie da się ich przetłumaczyć, ponieważ pełnią tylko funkcję gramatyczną (tak jak na przykład *would*).

can

móc, potrafić

could

mógł, potrafił, mógłby

may

może

might

może

must

musieć

ought to

powinien

shall

czasownik do wyrażania czasu przyszłego

should

powinien

will

czasownik do wyrażania czasu przyszłego

would

czasownik do wyrażania trybu przypuszczającego i forma przeszła czasownika will

Jak zapewne zauważyłeś, czasownik *ought to* różni się od pozostałych tym, że dodajemy po nim *to*. Oprócz tego jednak czasowniki modalne zachowują się w zdaniach bardzo podobnie. Ich cechą charakterystyczną jest to, że zawsze występują w bezokoliczniku. Innymi słowy, nie dodajemy do nich żadnych końcówek. Większość czasowników modalnych odnosi się do teraźniejszości i przyszłości, natomiast czasownik *could* w swojej podstawowej formie może się odnosić do przeszłości, podobnie jak *would*. Spójrz na przykłady poniżej:

Teraźniejszość:

He must be ill.

On musi być chory

Przyszłość:

She may visit us tomorrow.

Ona może nas jutro odwiedzić.

Przeszłość:

He could ride a bike when he was 5.

On umiał jeździć na rowerze, kiedy miał 5 lat.

He would often tell us stories about the war.

Często opowiadał nam historie o wojnie.

Często zdania z czasownikami modalnymi w czasie przeszłym będą wymagały użycia dodatkowo czasownika *have*, tak jak w przykładach poniżej:

He must have left earlier.

On musiał wyjść wcześniej.

She should have gone to the hairdresser.

Powinna była pójść do fryzjera.

O tym jednak powiemy sobie więcej na kolejnej lekcji.

Czasem, aby utworzyć czas przeszły (lub przyszły), trzeba użyć zupełnie innego czasownika – na przykład któregoś z poniższej listy:

be able to

być w stanie

be allowed to

móc (mieć pozwolenie na coś)

have to
musieć

manage to
zdołać

need to
musieć

Spójrz na kilka przykładowych zdań z czasownikami modalnymi w czasie teraźniejszym i na ich odpowiedniki w czasie przeszłym i/lub przyszłym:

He must go to school.
On musi iść do szkoły.

He had to go to school.
On musiał iść do szkoły.

He will have to go to school.
On będzie musiał iść do szkoły.

She can't drive a car.
Ona nie umie prowadzić samochodu.

She couldn't drive a car when she was 25.
Ona nie umiała prowadzić samochodu, kiedy miała 25 lat.

She will be able to drive a car soon.
Ona wkrótce będzie potrafiła prowadzić samochód.

Skoro już powtórzyliśmy sobie najważniejsze ogólne informacje na temat czasowników modalnych, przejdźmy do zasadniczego zagadnienia dzisiejszej lekcji, to jest do sposobów mówienia o zdolnościach i o prawdopodobieństwie zdarzeń.

Zacznijmy od prawdopodobieństwa.

Jeśli jesteśmy absolutnie pewni, że coś się wydarzy (lub nie wydarzy), mówiąc o tym, użyjemy czasownika *will* (lub jego formy przeczącej: *will not / won't*). Na przykład:

The test will be very easy.

Test będzie bardzo łatwy.

He is at work now. He won't answer your call.

On jest teraz w pracy. Nie odbierze telefonu od ciebie.

Zamiast *will* możemy jeszcze użyć czasownika *shall*, lub jego formy przeczącej *shall not / shan't*. Pamiętaj jednak, że używamy tego czasownika wyłącznie w pierwszej osobie liczby pojedynczej lub mnogiej.

I shall win this race.

Wygram ten wyścig.

We shan't be late.

Nie spóźnimy się.

O ile w zdaniach twierdzących i przeczących formy *will* i *shall* mają analogiczne znaczenie, o tyle w pytaniach będą znaczyć coś innego. Pozwól, że zilustruję to przykładami:

Will I get the bonus this month?

Czy dostanę w tym miesiącu premię?

Shall I help you with your bags?

Czy mam ci pomóc z torbami?

Możesz wzmocnić znaczenie czasownika *will* lub *shall*, łącząc je z takimi słowami, jak:

certainly

z pewnością

definitely

zdecydowanie

doubtlessly

bez wątpienia

really

naprawdę

surely

na pewno

Oto przykłady użycia tych słówek w zdaniach:

She will definitely get promoted.
Ona z pewnością dostanie awans.

We surely won't get there on time.
Na pewno nie dotrzemy na czas.

Zwróć uwagę, że jeśli czasownik *will* jest w formie twierdzącej, to wzmacniające jego znaczenie przysłówki pojawią się po nim. Jeśli natomiast forma jest przecząca, najpierw użyjemy przysłówka, a dopiero potem pojawi się *won't*.

Istnieją również sposoby na osłabienie znaczenia tych czasowników, na przykład za pomocą następujących słów i sformułowań:

probably

prawdopodobnie

presumably

przysłówek oznaczający 'można zakładać'

supposedly

przysłówek oznaczający 'można przypuszczać'

I przykład użycia takiego słowa w zdaniu:

You will probably enjoy the film.

Prawdopodobnie film będzie ci się podobał.

W sytuacjach, kiedy nie jesteś pewien, że coś się wydarzy, możesz również użyć innych czasowników modalnych. Masz do swojej dyspozycji *may*, *might*, *can* i *could*. Na przykład:

There may be a storm tomorrow.

Jutro może być burza.

I might be a little late.

Mogę się trochę spóźnić.

The concert could be good.

Koncert może być dobry.

Anyone can be wrong sometimes.

Każdy może czasem być w błędzie.

Jeśli natomiast chcesz sobie 'pogdybać', wykorzystasz do tego czasownik *would*. Zobacz:

Living here would be great!

Wspaniale byłoby tutaj mieszkać!

Snow in June would be something really unusual.

Śnieg w czerwcu byłby czymś naprawdę nietypowym.

Do przewidywania zdarzeń w przyszłości może nam się przydać czasownik *should*, lub jego

alternatywa: *ought to*. Zresztą i w naszym języku używamy w takim kontekście polskiego ekwiwalentu tych czasowników. Jeśli na przykład planujesz na jutro wycieczkę w góry i masz wszelkie powody, by przypuszczać, że pogoda ci dopisze (bo na przykład od kilku dni jest słonecznie a na niebie nie widać ani jednej chmury), powiesz pewnie: Jutro powinna być ładna pogoda. A po angielsku powiesz:

The weather should be fine tomorrow.

Jutro powinna być ładna pogoda.

Albo:

The weather ought to be fine tomorrow.

Jutro powinna być ładna pogoda.

Czasowników modalnych możemy też używać, mówiąc o naszych zdolnościach, umiejętnościach i możliwościach. Przydadzą nam się w tym celu czasowniki *can*, *could* i ich niemodalny odpowiednik, *be able to*.

W czasie teraźniejszym możesz użyć czasowników *can* lub *be able to*. Spójrz:

She can make a wonderful cherry pie.

Ona potrafi zrobić wspaniałe ciasto wiśniowe.

They are able fix it.

Oni są w stanie to naprawić.

Jak już wcześniej wspomniałam, *could* możesz użyć mówiąc o czasie przeszłym. Z kolei *be able to* możesz używać w dowolnym interesującym Cię czasie. Oto kilka przykładów:

I've been able to drive a tractor since I was 8.

Potrafię prowadzić traktor odkąd skończyłem 8 lat.

If she had been able to speak English back then, she would have got the job.

Gdyby umiała wtedy mówić po angielsku, dostałaby pracę.

Will you be able to stay overtime tomorrow?

Czy będziesz mógł zostać jutro po godzinach?

Oczywiście każdego z wymienionych czasowników możesz używać również w formie przeczącej. Na przykład:

I couldn't eat another portion!

Nie byłabym w stanie zjeść kolejnej porcji!

She's unable to work hard.

Ona jest niezdolna do ciężkiej pracy.

Zwróć uwagę, że w ostatnim zdaniu stworzyłam przeczenie, posługując się formą *is unable to*. Inny sposób, żeby wyrazić to samo, to *isn't able to*:

She isn't able to work hard.

Ona nie jest zdolna do ciężkiej pracy.

Myślę, że wystarczy Ci ta porcja wiedzy na temat czasowników modalnych. Przejdźmy teraz do obiecanego słownictwa.

Istnieje wiele słów i wyrażzeń, za pomocą których możemy mówić o prawdopodobieństwie zdarzeń (albo sygnalizować, na ile jesteśmy czegoś pewni). Mogą to być czasowniki:

assume

zakładać, przyjmować

believe

wierzyć, sądzić

bet

zakładać się, obstawiać

doubt

wątpić

suppose

przypuszczać

think

myśleć

A oto kilka przykładów:

I assume the group will be prepared.

Zakładam, że grupa będzie przygotowana.

I doubt if he will tell the truth.

Wątpię, czy on powie prawdę.

I bet you don't care about the speed limit.

Założę się, że nie obchodzi cię ograniczenie prędkości.

Mogą to także być przymiotniki:

bound

przymiotnik używany w wyrażeniach w rodzaju: 'On na pewno...'

certain

pewny

likely

prawdopodobny

sure

pewny

unlikely

mało prawdopodobny

Pierwszy z nich nieco będzie się różnił w praktyce od pozostałych. Przymiotników *certain*, *likely*, *sure* i *unlikely* możemy bowiem użyć na dwa sposoby. Albo tak:

Somebody / something is certain / likely / sure / unlikely to...

Albo tak:

It is certain / likely / sure / unlikely that somebody / something...

Natomiast czasownika *bound* użyjemy tylko na pierwszy z powyższych sposobów. A oto i przykłady użycia omawianych tu przymiotników:

She is bound to go home soon.

Ona na pewno wkrótce pójdzie do domu.

It is certain that it will rain tomorrow.

Jest pewne, że jutro będzie padać.

They are likely to divorce.

Oni prawdopodobnie się roziodą.

It is unlikely that they will meet again.

Jest mało prawdopodobne, że oni się jeszcze spotkają.

Mamy do dyspozycji także różnego rodzaju utarte sformułowania. Na przykład takie:

I'd stake my life that...

Daję głowę, że...

The chances are that...

Istnieje szansa, że...

There's every likelihood that...

Istnieje wszelkie prawdopodobieństwo, że...

Ostatnia rzecz, która została nam na dzisiaj do zrobienia, to wyrażenia, za pomocą których będziemy mogli mówić o naszych zdolnościach i osiągnięciach. Zaczniemy od zdolności.

Po polsku możemy powiedzieć, że ktoś ma do czegoś talent / oko / ucho / dar i tak dalej. Dobra wiadomość jest taka, że w języku angielskim istnieją analogiczne konstrukcje. Oto i one:

a talent for

talent do

a gift for

dar do

a head for

głowa do

a nose for

nos do

an ear for

ucho do

an eye for

oko do

For nie jest jednak jedynym przyimkiem, który znajdziemy w takich sformułowaniach. Zobacz poniższą listę:

a sense of

poczucie (np. rytmu)

a wealth of

bogactwo (np. talentów)

a bunch of

kilka (np. talentów)

wonderful at

wspaniały w czymś

poor at

słaby w czymś

fantastic at

fantastyczny w czymś

expert on

ekspert w czymś

Jeśli chcesz opisać czyjeś zdolności, możesz także użyć któregoś z bardzo długiej listy przymiotników. Oto zaledwie kilka przykładów:

born

urodzony

great

świetny

leading

wiodący

terrific

wspaniały

effective

skuteczny

efficient

wydajny

competent

kompetentny

qualified

wykwalifikowany

experienced

doświadczony

gifted

przymiotnik oznaczający, że ma się do czegoś dar

seasoned

wytrawny

skilled

uzdolniony

Co ciekawe, w języku angielskim w ten sam sposób możesz użyć również rzeczowników. Na przykład:

a top footballer

jeden z najlepszych piłkarzy

an expert financial advisor

ekspert w dziedzinie doradztwa finansowego

a star employee

pracownik-gwiazda

a first-class journalist

pierwszej klasy dziennikarz

Jeśli natomiast chcesz mówić o czyichś osiągnięciach (dużych, mniejszych lub całkiem mizernych), mogą Ci się do tego przydać następujące przymiotniki:

outstanding

wyróżniający, wybitny

exceptionally good

wyjątkowo dobry

above average

powyżej średniej

moderate

umiarkowany

mediocre

słaby

Uważaj na słowa *satisfying* i *satisfactory*. O ile pierwsze z nich oznacza, że osiągnięte wyniki są zadowalające, o tyle drugie to określenie na wyniki ledwie pozytywne.

satisfying

zadowalające

satisfactory

ledwie pozytywne

His test results were satisfying.

Jego wyniki testu były satysfakcjonujące.

His test results were satisfactory.

Jego wyniki testu były dostateczne (zaliczył, ale bez rewelacji).

To już wszystko na dzisiaj. Zachęcam Cię do wykonania ćwiczeń do tej lekcji. Pamiętaj, że kluczem do sukcesu w nauce języka obcego jest systematyczne powtarzanie i jak najczęstszy kontakt z tym językiem.

Do zobaczenia na następnej lekcji,
Patrycja

Ściąga

Czasowniki modalne

can	móc, potrafić
could	mógł, potrafił, mógłby
may	może
might	może
must	musieć
ought to	powinien
shall	czasownik do wyrażania czasu przyszłego
should	powinien
will	czasownik do wyrażania czasu przyszłego
would	czasownik do wyrażania trybu przypuszczającego i forma przeszła czasownika will

Użycie czasowników modalnych - wydarzenia w przyszłości

Jeśli jesteśmy absolutnie pewni, że coś się wydarzy (lub nie wydarzy), użyjemy czasownika *will* (lub jego formy przeczącej: *will not / won't*), albo - w pierwszej osobie liczby pojedynczej i mnogiej - czasownika *shall* (lub jego formy przeczącej *shall not / shan't*).

W sytuacjach, kiedy nie jesteś pewien, że coś się wydarzy, ale masz pewne przypuszczenia, użyjesz czasownika *may*, *might*, *can* lub *could*, ewentualnie *should* (np. Jutro powinno być słonecznie).

Czasownika *would* użyjemy, mówiąc o nierealnych sytuacjach w przyszłości (tzw. "gdybanie").

Użycie czasowników modalnych - zdolności i możliwości

Mówiąc o zdolnościach w czasie teraźniejszym, użyjemy czasownika *can*. W odniesieniu do czasu przeszłego użyjemy czasownika *could*. Alternatywy dla tych czasowników, czyli *be able to*, możemy użyć w każdym czasie.

Alternatywy dla czasowników modalnych

be able to	być w stanie
be allowed to	móc (mieć pozwolenie na coś)
have to	musieć
manage to	zdołać
need to	musieć

Przymiotniki wzmacniające znaczenie czasowników modalnych

certainly	z pewnością
definitely	zdecydowanie
doubtlessly	bez wątpienia
really	naprawdę
surely	na pewno

Przymiotniki osłabiające znaczenie czasowników modalnych

probably	prawdopodobnie
presumably	przysłówek oznaczający 'można zakładać'
supposedly	przysłówek oznaczający 'można przypuszczać'

Prawdopodobieństwo zdarzeń - inne czasowniki

assume	zakładać, przyjmować
believe	wierzyć, sądzić
bet	zakładać się, obstawiać
doubt	wątpić
suppose	przypuszczać
think	myśleć

Prawdopodobieństwo zdarzeń - przymiotniki

bound	przymiotnik używany w wyrażeniach w rodzaju: 'On na pewno...'
certain	pewny
likely	prawdopodobny
sure	pewny
unlikely	mało prawdopodobny

Prawdopodobieństwo zdarzeń - utarte sformułowania

I'd stake my life that...	Daję głowę, że...
The chances are that...	Istnieje szansa, że...
There's every likelihood that...	Istnieje wszelkie prawdopodobieństwo, że...

Mówienie o zdolnościach

a talent for	talent do
a gift for	dar do
a head for	głowa do
a nose for	nos do
an ear for	ucho do
an eye for	oko do
a sense of	poczucie (np. rytmu)
a wealth of	bogactwo (np. talentów)
a bunch of	kilka (np. talentów)
wonderful at	wspaniały w czymś
poor at	słaby w czymś
fantastic at	fantastyczny w czymś
expert on	ekspert w czymś
born	urodzony
great	świetny
leading	wiodący
terrific	wspaniały
effective	skuteczny
efficient	wydajny
competent	kompetentny
qualified	wykwalifikowany
experienced	doświadczony
gifted	przymiotnik oznaczający, że ma się do czegoś dar
seasoned	wytrawny
skilled	uzdolniony

Mówienie o zdolnościach - rzeczowniki w funkcji przymiotników

a top footballer	jeden z najlepszych piłkarzy
an expert financial advisor	ekspert w dziedzinie doradztwa finansowego
a star employee	pracownik-gwiazda
a first-class journalist	pierwszej klasy dziennikarz

Osiągnięcia - przymiotniki

outstanding	wyróżniający, wybitny
exceptionally good	wyjatkowo dobry
above average	powyżej średniej
moderate	umiarkowany
mediocre	słaby
satisfying	zadowolające
satisfactory	ledwie pozytywne